

missum est, causam positivæ reprobationis esse ipsum originale peccatum, non quatenus præcise contractum, sed quatenus durans et perseverans usque ad mortem, et sub ea conditione a DEO prævisum. Prior pars clara est, quia eadem est causa ex parte hominis reprobi, suæ reprobationis, quæ est suæ damnationis, ut sæpe dictum est: sed in his parvulis tota causa damnationis eorum est originale peccatum: ergo idem est causa reprobationis. Et inde probatur facile altera pars, quia peccatum non est causa damnationis, nisi sub ea conditione, *si usque ad mortem perseveret*, quæ includitur in illa conditionali sententia a Christo lata: *Nisi quis renatus fuerit ex aqua et Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei*: Ergo similiter peccatum originale non est causa reprobationis, nisi supposita illa conditione prævisa, scilicet quod perseveraturum sit usque ad mortem. Jam enim sæpe dictum est, quoad hoc eandem esse rationem de causa reprobationis, et condemnationis. Quod de peccatis actualibus statim confirmabimus.

7. *Aliquorum sententia non probatur.*—Nec probanda est illorum sententia, qui ab hac generali regula quosdam parvulos excipiunt: quia illa exceptio nulla probabili ratione fundata est: et ratio facta æque de omnibus procedit. Nam, ut supra visum est, Deus non habuit absolutam voluntatem excludendi aliquem parvulum a Regno ex vi solius peccati originalis, donec prævidit, ex aliis generalibus, et ordinariis causis eventurum, ut in eo peccato, et absque applicatione remedii morentur, ipso permittente, quod Deus permittere decrevit ex sua generali providentia, ac libera voluntate: quæ permissio pertinet potius ad reprobationem negativam, quam ad positivam. At positive nunquam Deus voluit antecedenter, ut sic dicam, et ex se non applicare alicui parvulo tale remedium, aut infantem illum perseverare in originali peccato usque ad mortem, et ideo nec reprobare positive ullum voluit, donec prævidit perseverantiam ejus in originali peccato, ut dictum est. Unde potest assertio ampliari ad adultos, in quibus peccatum originale est interdum causa reprobationis, saltem partialis, quatenus in illo peccato simul cum aliis usque ad mortem perseverant, et non alias: quia, ut dixi, si ante mortem remittatur, nullo modo erit propria causa, etiamsi propter alia peccata quis reprobetur.

8. *Ultima assertio.*— Ultimo ergo dico, in

adultis causam reprobationis esse peccatum finale, sive unum, sive multiplex, sive originale, sive actuale mortale, sive utrumque simul, si usque ad mortem non remittuntur. Ita docent auctores supra citati, et specialiter videri possunt Bellarminus, lib. 2, de Gratia, et libero Arbitrio, cap. 16, Horantius, lib. 5 locorum Catholicorum, cap. 9, qui dicunt, hanc esse Augustini sententiam. Ratio vero est eadem, quia eadem est causa reprobationis positivæ, quæ est causa damnationis: adulti autem non condemnantur propter peccata originalia, vel actualia, nisi impleta illa conditione: *Si in illis usque ad mortem perseverent*; quæ sub illa continetur: *Nisi penitentiam egeritis, omnes simul peribitis*. Nam sicut merita non sunt in effectu causa glorificationis, nisi sub illa conditione a Concilio Tridentino posita, *Si in gratia decesserit*: ita neque ullum peccatum est causa reprobationis adulti, nisi sub dicta conditione durationis ejus usque ad mortem: ergo sub eadem est causa reprobationis, et non alias. Sicut autem causa adæquata condemnationis consurgit ex toto cumulo peccatorum, quæ ante mortem non remittuntur, ita etiam causa reprobationis omnia illa complectitur, et ille cumulus nomine finalis peccati significatur. Et sicut de parvulis dicebamus, ita multo majori ratione de adultis dicendum est, non posse Deum velle ex se perseverantiam hominis adulti in statu peccati mortalis usque ad mortem, quia hoc esset ex se velle malum culpæ, ut recte significavit Augustinus, de Correctione et Gratia, cap. 13, et Prosper ad objectiones Gallorum, responsione 2. Prævidet ergo Deus statum adulti in peccato usque ad mortem, et tunc reprobat illum, atque hoc modo peccatum finale est causa reprobationis.

9. *Dilucidantur verba Pauli.*— Neque contra doctrinam hanc urgent verba illa Pauli, *Antequam quidquam boni, aut mali egissent, etc.*, quia, ut dixi, sufficienter explicantur de negativa reprobatione, seu non prædestinatione. Instant vero aliqui urgendo illa verba, *Fecit quedam vasa in honorem, et quedam in contumeliam*. Nam hæc videntur significare ordinationem positivam. Et ideo Augustinus, epistol. 106, putat necessario supponere culpam saltem originale. Sed revera illa satis non est in hominibus, ut ostendi, et in angelis non habet locum. Igitur illa etiam verba necessario intelligenda sunt negative, vel permissive, id est, fecit vasa in contumeliam, scilicet, non fecit in eum honorem, ad quem alia

præparavit, vel fecit vasa, quæ præscivit suis operibus futura esse in contumeliam, idque libere permisit. Solet enim Scriptura loqui de permissione tanquam de positiva actione, vel præcepto, ad declarandum certitudinem ejus, et omnino pendere ex divina voluntate.

CAPUT VII.

DE EFFECTIBUS REPROBATIONIS, PRÆSERTIM DE PERMISSIONE PECCATI.

1. Primo certum est, reprobationem habere aliquos effectus, quia reprobatio est pars providentiæ: providentia autem Dei habet aliquos effectus ad extra, imo ex aliquibus effectibus cogimur attribuire Deo hanc partem, seu rationem providentiæ. Hinc etiam secundo certum est, effectus reprobationis esse effectus Dei, quia et Deus est ipsamet ratio providentiæ suæ, et est auctor illorum effectuum, quorum providentia est causa: ergo nihil potest esse effectus reprobationis, quod non sit etiam effectus Dei.

2. *Peccatum non potest inter reprobationis effectus numerari.*— Ex quo tertio concludunt theologi omnes cum Magistro in 1, distinctione 40, et D. Thoma, 1 p., quæst. 23, art. 3, peccatum non posse esse effectum reprobationis, quia non potest esse effectus Dei, et nihil est ex reprobatione, quod non sit a Deo. Unde hanc differentiam omnes constituunt inter prædestinationem et reprobationem, quod cum merita sint causa ultimi effectus prædestinationis, et demerita sint etiam causa ultimi effectus reprobationis, nihilominus merita sunt effectus prædestinationis, demerita autem non sunt effectus reprobationis, quia merita sunt ex divina intentione et præparatione, demerita autem non sunt hoc modo ex Deo, quia reputat bonitati et voluntati ejus.

3. Neque oportet in hoc distinguere inter peccatum quod tantum est culpa, vel quod est etiam poena prioris culpæ, ut nonnulli distinxerunt: sed non recte, quia peccatum sub nulla ratione potest esse effectus Dei, et consequenter nec reprobationis. Quia licet daremus in aliquo peccato addi relationem, seu denominationem poenæ, talis poena in particulari sumpta intrinsece includeret rationem culpæ, quam Deus nec velle, nec ordinare potest, ut sit. Et ideo admissa tali poena, negandum potius esset, Deum esse causam ejus. Verius tamen est, ipsam culpam non esse poenam, sed permissionem culpæ, vel negationem auxilii

congrui ad vitandam culpam, quod longe diversum est, ut jam dicam. Atque eodem modo loquendum est de ordinatione in statu culpæ et de duratione: nam hæc omnia quatenus formaliter includunt malum culpæ, non possunt esse effectus Dei, et consequenter nec reprobationis. Permissio autem illorum a Deo est: an vero sit etiam a reprobatione, videbimus. Et de hoc puncto videri possunt quæ late tractavi, l. 2, de Auxiliis, c. 4.

4. *Effectus reprobationis ad duo capita revocantur.*— Sitne permissio peccati, reprobationis effectus. — Quarto denique colligo ex dictis, omnes effectus reprobationis ad duo capita revocari posse, scilicet malum poenæ, et permissionem mali culpæ non quod omne malum poenæ aut omnis permissio mali culpæ sit effectus reprobationis, nam per se constat non ita esse: sed e converso quod omnis effectus reprobationis necessario debeat contineri sub aliquo ex dictis capitibus. Ratio est, quia reprobatio est ad malum, omne autem malum aut est poenæ, quæ potest esse directe a Deo, aut est culpæ, quæ potest saltem permitti, vel non impediri a Deo. Videndum ergo superest, quænam mala ex his, vel quæ permissiones ex reprobatione oriuntur. Primum ergo, ac præcipuum dubium est de permissione futuri peccati. In quo est prima opinio simpliciter affirmans, omnem permissionem peccati reprobi esse effectum reprobationis ejus. Ita significat D. Thomas, dicto art. 3, ad 2, et art. 5, ad 3, Durandus, in 1, dist. 41, q. 2, Gregorius, q. 1, art. 1, Marsilius, q. 41, art. 1, Driedo in Concordia, 1. p., q. 3. Fundamentum esse potest, quia hæc permissio est effectus divinæ providentiæ, et non est effectus prædestinationis: ergo reprobationis. Quia tota providentia circa homines his duabus partibus concluditur. Confirmari potest, quia licet hæc permissio non sit causa peccati, et consequenter non sit etiam causa ultimi effectus reprobationis, est tamen occasio aliquo modo, vel proprius loquendo, est removens id, quod posset impedire illos effectus: ergo ut sic, cadit sub providentiam totius reprobationis: nam hæc providentia complectitur non solum proprias causas reprobationis, sed etiam omne id ex quo sequi potest aliquo modo reprobatio.

5. *Impugnatur hæc sententia.*— Hæc vero sententia habet specialem difficultatem in prima permissione, quæ in homine nullam supponit culpam, nam illa non potest habere rationem poenæ, nec pertinere ullo modo ad vin-

dicativam justitiam, sed reprobatio tota pertinet ad hanc justitiam ut diximus: ergo illa permissio nullo modo potest pertinere ad reprobationem. Et confirmatur maxime in prima permissione peccati humanæ naturæ, nam illa communis fuit reprobis et prædestinatis: sicut etiam peccatum illud ex se æque omnibus nocuit, ergo non potuit permissio illa esse effectus reprobationis.

6. *Secunda sententia.*—Propter hæc est secunda sententia, quæ distinguit inter primam permissionem et subsequentes: et de illa fateatur non esse effectum reprobationis propter rationes factas; de cæteris autem affirmat. Quia secunda permissio (et sic de aliis) jam supponit culpam ex parte hominis, unde potest esse poena prioris peccati, juxta illud ad Rom. 2: *propter quod tradidit illos Deus in reprobum sensum*: ergo potest esse effectus reprobationis. Et confirmatur, nam talis permissio incipit jam pertinere ad obdurationem peccatoris: obduratio autem est effectus reprobationis, ut sumitur ex ad Rom. 9, et docet sæpe Augustinus, præsertim de Bono perseverant., cap. 14. *Sicut prædestinationis effectus æternæ quodam modo esse videtur obduratio.* Ubi notanda est illa particula, *quodam modo*, quæ ad hoc posita videtur, ut indicetur differentia. Nam prædestinatio est causa propria et per se gratiæ: reprobatio autem non sic est causa obdurationis, sed solum quia illam non impedit, quatenus est *causa non miserendi*, ut dixit idem Augustinus, lib. 1, ad Simplician., quæst. 2, illud autem *non misereri*, est permittere: ergo reprobatio est causa hujus permissionis.

7. *Hæc sententia non admittitur.*—*Duplex permissio peccati distinguitur.*—Hæc vero sententia imprimis non habet locum in reprobatione angelorum, in qua non fuit prima et secunda, sed unica permissio, quia propter primum peccatum damnati sunt. Deinde, non videtur habere locum in parvulis, qui propter solum peccatum originale reprobantur: nam sicut in illis est unum tantum peccatum, tantum etiam esse videtur unica permissio. At in his distingui potest duplex permissio, una cadendi vel contrahendi originale peccatum (hæc namque licet in rigore distingui possent, tamen secundum communem legem, et secluso privilegio non separantur, et ita nunc pro una illas reputo) altera ergo est permissio durandi in peccato originali usque ad mortem. Dici ergo potest, licet prior non sit reprobationis

effectus, hanc posteriorem esse effectum. Sed hoc habet quidem locum quoad reprobationem negativam, ut statim dicam, non vero quoad positivam, de qua dicti auctores loquuntur. Et præterea non potest eorum sententia procedere in permissionibus illorum peccatorum, quæ integre et omnino multis reprobis in hac vita remittuntur. Nam supra dixi effectum prædestinationis necessarium esse, ut in re ipsa; et de facto conferat ad æternam beatitudinem: ergo consimili ratione, et servata proportione pertinebit ad effectum reprobationis, ut nocuum inde resultans perpetuo duret: ac peccata quæ omnino remittuntur, non inferunt perpetuum nocuum: ergo permissiones eorum, etiamsi sint post alias non erunt effectus reprobationis.

8. *Alii aliter distinguunt.*—Quapropter aliter distinguunt de permissione. Nam, aut peccatum inde resultans est causa æternæ damnationis vel non: si primum, illa permissio est effectus reprobationis propter priores rationes, et quia nihil illi deest ad veram rationem effectus: de posteriori autem negant propter ultimam rationem factam, sed adhuc prius membrum non videtur posse subsistere. Quia etiamsi culpa subsequens ad permissionem sit causa damnationis æternæ, nihilominus ipsa permissio non est culpa: et quamvis sit non impediens causam, tamen non ex hac intentione a Deo volita est permissio, ut tandem sequantur culpa et damnatio: diximus autem supra, de ratione effectus prædestinationis esse, ut fiat ex intentione æternæ salutis, ad quam tendit prædestinatio: ergo de ratione etiam effectus reprobationis erit, ut sit ex intentione damnationis æternæ, in qua consistit proprius et ultimus reprobationis effectus: ergo neque illa permissio potest esse effectus reprobationis positivæ.

9. *Aliter distinguendum est.*—Mihi ergo aliter distinguendum occurrit de ipsa reprobatione. Est enim reprobatio positiva, et negativa voluntaria Deo per positivum actum, quam nos supra non prædestinationem appellavimus. Primo ergo dicendum est, effectum reprobationis positivæ non incipere a permissione peccati, sed a poena, quæ permanet in futura vita propter peccatum, vel ab alia, quæ cum illa necessario conjuncta sit. Prior pars de permissione sequitur necessario ex dictis. Nam ostendimus hanc reprobationem incipere a præscientia finalis peccati: ergo quidquid ex parte Dei antecedit hanc præscientiam, non potest esse effectus reprobationis, quia effectus non præcedit causam: sed voluntas permit-

tendi peccatum, et ipsa permissio, ut præcognita antecedit præscientiam peccati futuri, quia non potest esse peccatum, nisi prius sit permissum, ergo permissio peccati non potest esse effectus reprobationis positivæ. Et hæc ratio probat in universum de permissione omnis peccati, quia probat de permissione ultimi, et finalis peccati, ergo a fortiori de aliis. Deinde, ratio etiam supra facta apud me est efficax, quia non est effectus hujus reprobationis, nisi qui a Deo fit ex intentione jam deliberata damnandi hominem propter peccata sua, sicut dictum est (proportione servata) de prædestinatione: permissio autem peccati non procedit ex hac intentione divina, cum hæc intentio fundetur in culpa hominis, non utcumque peccata, sed ut jam desperata, et finali: ergo.

10. *In hac vita nullus est effectus reprobationis positivæ.*—Atque hinc intelligitur, in hac vita nullum esse effectum hujus reprobationis positivæ, sed ejus effectus incipere in futura vita statim, ac homo incipit puniri, seu tradi tortoribus, ut puniatur. Hoc attingitur in secunda parte assertionis. Et confirmatur, quia post prædictam finalis peccati præscientiam, sequitur divinum iudicium contra hujusmodi reum, seu peccatorem, et deinde voluntas puniendi illum: sed ante hanc voluntatem non incipiunt effectus hujus reprobationis: ergo incipiunt ab illa. At ex hac voluntate per se tantum sequitur poena alterius vitæ quæ est pure vindicativa. Nam poenæ hujus vitæ, quantum est ex parte Dei, medicinales esse possunt; si homo velit converti: ergo sola poena alterius vitæ est reprobationis effectus.

11. Solum potest ab hac regula excipi ipsa mors in tali statu, quæ mors in hac vita contingit, et solet esse poena præcedentium peccatorum. Propter quam ego addidi ultimam partem assertionis, quia hæc poena ita est conjuncta cum æterna, ut quasi eadem cum illa connumerari possit. Oportet tamen advertere, hujusmodi mortem aliquando evenire ex speciali ordinatione, et causalitate Dei, ut, verbi gratia, in Dathan et Abiron, et tunc talis poena est propriissime effectus reprobationis positivæ: nam ante illam prævisam intelligimus Deum decrevisse damnare hunc hominem propter talia peccata, et ad hoc ordinasse illam mortem: quod est veluti tradere hominem adhuc viventem in manibus inimici, et tortoris. Regulariter autem non ita fit, sed mors in tali statu provenit ex generalibus causis, permittente Deo. Et tunc non antecedit ad

talem permissionem præscientia absoluta finalis peccati ut sic: quia per ipsam mortem fit illud peccatum finale: unde solum antecedit conditionata præscientia, qua Deus prænovit, peccatum illud esse futurum finale, si permittat, et non impediatur talem mortem hominis: et ideo tunc illa mors, seu poena non est proprie effectus reprobationis positivæ, quia ante illam mortem permissam, et prævisam, ut absolute futuram, nondum intelligitur sententia, nec decretum damnandi talem hominem.

12. *Permissio peccati, est effectus reprobationis negativæ.*—*In permissione peccati duo includuntur.*—Secundo dicendum est, permissionem peccati specialis, et proprii hominis reprobi esse effectum reprobationis negativæ, seu non prædestinationis. In hoc sensu intelligo sententiam divi Thomæ, et aliorum. Ut autem intelligatur, et probetur, advertendum est in permissione peccati duo includi, unum est positivum, scilicet concursus, quem Deus vult dare voluntati ad efficiendum actum peccati, si velit: et quoad hoc nunquam permissio dicitur proprie effectus alicujus reprobationis, quia est effectus communis providentiæ, quam Deus ut prima causa, et universalis gubernator quodammodo debet causis secundis. Item patet, quia illa non est effectus reprobationis positivæ, ut ostensum est: neque etiam negativæ, quia ex negatione per se non sequitur aliquid positivum.

13. *Duplex voluntas Dei consideratur.*—Secundo est in permissione peccati negatio auxilii, quod Deus videt fore congruum ad impediendum tale peccatum, si vellet illud dare et nihilominus non vult: vel potius vult non dare. Ubi rursus potest duplex voluntas Dei considerari. Una est, quæ proxime, et immediate respicit ipsam permissionem, seu negationem auxilii tanquam objectum: et in hac constat, talem negationem esse effectum talis voluntatis, eo modo quo negatio potest habere causam, non per influxum positivum, sed per subtractionem influxus. Et hoc satis esset ad probationem conclusionis: quia illa voluntas non dandi tale auxilium pertinet ad reprobationem negativam, ut supra declaratum est: ergo si permissio quoad hoc est effectus hujus voluntatis, est etiam effectus reprobationis negativæ. Altera voluntas est magis remota, scilicet voluntas non præeligendi hunc hominem ad gloriam, et de hac posset esse major dubitatio, an hæc causalis sit vera: *Deus permittit hunc peccare, quia non elegit illum ad gloriam.* Nam cum illa prior negatio non sit in-

tentio finis, sed potius negatio intentionis, non videtur habere causalitatem aliquam in posteriorem negationem.

14. Nihilominus divus Augustinus sæpe loquitur illo modo, ut videre libet de Bono perseverantiae, c. 14, ubi dicit, reprobo non dari vocationem efficacem, *quia non fuit altiori modo a massa perditionis discretus*. Et est probabile, quia hic modus causalitatis non est positivus, sed negativus, eo scilicet modo, quo negatio est causa negationis, quando affirmatio est causa affirmationis: ita vero est in præsentia. Nam electio ad finem est ratio dandi media efficacia, seu infallibilia ad illum: ergo negatio illius electionis erit suo modo ratio non dandi media, quæ cognoscuntur congrua, et infallibilia ad illum finem consequendum: neque in hoc superest nova difficultas.

15. Dixi autem, hoc intelligendum esse de permissione speciali, et propria reprobi, propterea, quæ tacta sunt inter referendâs alias sententias. Nam permissio communis originalis peccati seu peccati Adæ, non potest vere attribui reprobationi alicujus: et aliæ etiam esse possunt ex communi providentia, maxime quando peccata, quæ fiunt positis talibus permissionibus, nihil de facto conferunt ad effectum reprobationis: nam quoad hæc recte procedebant rationes factæ contra secundam sententiam.

CAPUT VIII.

UTRUM REPROBATIO TOLLAT ALIQUO MODO REPROBI LIBERTATEM.

1. *In hac questione de solis adultis habetur sermo.*—Quæstio habet tantum locum in adultis, ut per se constat, quia parvuli non sunt capaces libertatis. Et quantum ad rem attinet, nullam habet difficultatem, suppositis quæ diximus. Aut enim agimus de libertate quoad potestatem operandi bonum, vel quoad potestatem vitandi malum, aut etiam committendi illud, vel omittendi necessarium bonum. De potestate committendi malum, vel non operandi bonum, nulla est disputatio: nam hujusmodi actus sine dubio reperiuntur in reprobis: ergo et potestas ad illos. Unde potius quæri potest, quomodo quoad hos actus non sit necessitas.

2. Igitur quoad aliam potestatem operandi bonum et cavendi malum, quod non sit ablata per reprobationem positivam, probatur aperte ex dictis: quia hæc reprobatio supponit malum usum illius potestatis, quia supponit cul-

pam prævisam: ergo impossibile est, ut tollat potestatem ad talem usum, alias se ipsam destrueret. Item quoad hoc eadem ratio est de hac reprobatione et de præscientia Dei, quia hæc reprobatio supponit præscientiam absolutam futuri eventus: præscientia autem non tollit libertatem vel potestatem ullam, quia supponit effectum futurum et illum videt, sicut futurus est. Ergo similiter, etc. Denique hæc reprobatio non habet in hac vita aliquem effectum in ipso homine in ordine ad actus humanos ejus, ut supra ostensum est: ergo non potest dare vel auferre potestatem, neque immutare liberum modum operandi in hac vita.

3. Idem facile potest demonstrari de reprobatione negativa, seu negatione prædestinationis: quia propter illam non privatur homo auxilio sufficiente ad operandum bonum, et vitandum malum, ut in præcedentibus ostensum est: ergo ex parte gratiæ non tollitur libertas ad non peccandum. Deinde, per voluntatem non eligendi vel non dandi vocationem congruam, Deus nihil positivum operatur in voluntate humana, quia volitio Dei solum est de quadam negatione: ergo ex vi illius non mutatur naturalis modus agendi voluntatis humanæ: ergo nec necessitatur, nec determinatur ad non operandum bonum, vel ad operandum malum. Manet ergo integra libertas, non obstante reprobatione. Hic vero occurrebat prolixa disputatio cum his, qui docent, physicam prædestinationem voluntatis humanæ a solo Deo factam, necessariam esse ad opera peccatorum. Sed de illa controversia nihil in hoc opere tractandum duxi, videantur dicta in libro secundo de Auxiliis.

4. Cum ergo hæc, quæ ad rem spectant, vera sint, in modo loquendi superest difficultas, an absolute verum sit, esse in potestate hominis, qui damnatur, non solum non damnari, sed etiam non reprobari, imo et non carere prædestinatione. Nam pars affirmativa videtur aperte ex dictis sequi. Et, ut intelligatur difficultas, sumi debet verbum illud, *Protest*, non tantum in sensu diviso, sed etiam in composito. Quoad hoc tamen est differentia inter reprobationem affirmativam et negativam: nam in positiva supponitur absoluta præscientia futuri eventus, scilicet, perseverantiae in peccato usque ad mortem: et consequenter etiam includitur absoluta voluntas Dei damnandi hominem: et ideo in hac reprobatione manifestum est, facta illa suppositione, non posse eum illa componi contrarium eventum. Hinc ergo fit, in sensu composito ex parte

objecti sumpto, ut supra declaravi, illas locutiones esse falsas, idque sine præjudicio libertatis: quia suppositio, quæ ponitur, est omnino consequens et nullo modo antecedens, et ita a subjecto ipso nullam tollit libertatem.

5. *Idem probatur de negativa.*—At vero in reprobatione negativa secus esse videtur, quia illa nec supponit præscientiam absolutam futuri eventus, neque etiam voluntatem absolutam damnandi hominem: ergo ex vi hujus reprobationis non repugnat, neque implicat contradictionem, quod cum illa simul ponatur, in re ipsa futura salus hominis, cum hoc nec sit contra præscientiam DEI, nec contra divinam voluntatem: ergo loquendo de hac reprobatione, admittendæ sunt omnes illæ locutiones, etiam in sensu composito, et compositionem ponendo in objecto. Quod si hoc admittatur, sequitur ulterius, in potestate hominis non prædestinati esse, facere, ut sit prædestinatus, juxta illud quod referri solet ex Augustino (sed apud illum non reperitur). *Si non est prædestinatus, fac ut prædestineris*. Est enim consecutio evidens: quia si in potestate hominis est, non esse reprobatum, ergo et esse prædestinatum positive, quia hæc duo immediate opponuntur et carentia reprobationis non tollitur, nisi ponendo prædestinationem. Consequens autem repugnat his quæ in superioribus dicta sunt. Quia si est in hominis potestate facere ut prædestinetur: ergo est in ejus voluntate, ut in simili argumentatur Augustinus, 1 *Retract.*, cap. 21, et sæpe alias: ergo homo per voluntatem suam potest dare causam suæ prædestinationi. Ideo enim potest aliquo modo dare suæ justificationi et glorificationi causam, quia per potestatem et voluntatem suam cum auxilio divinæ gratiæ potest aliquid facere, quo justificetur et glorificetur: ergo si potest aliquid facere, quo prædestinetur, poterit esse causa suæ prædestinationis, cujus contrarium dictum est.

6. *De his locutionibus varii modi dicendi.*—De his locutionibus disputant inter se moderni theologi, et aliqui existimant, omnino negandas esse propter rationem factam, et quia dictum est a nobis, reprobationem negativam non habere causam ex parte hominis, sed pendere ex sola libera voluntate Dei: id autem, quod hujusmodi est, non est in potestate hominis constitutum. Alii vero existimant, necessarium esse admittere illas locutiones, quia alias perditio hominis non esset ultimate in ipsum resolvenda, sed in Deum, qui illum non prædestinavit, ac perinde esset non prædesti-

nari a Deo, et reprobari, quia æque impossibilis fieret salus posita, non prædestinatione ac reprobatione positiva. Nec putant hinc sequi, posse dari causam prædestinationis totius, quia semper supponitur præveniens auxilium ex parte Dei, ut dicere possimus, esse in potestate talis hominis non carere prædestinatione. Sed solum sequitur, esse in potestate hominis facere, ut tale auxilium ad prædestinationem pertineat, et effectum ejus consequatur. Hoc autem omnino verum his auctoribus videtur, quia in potestate hominis est facere, ut illud auxilium sit efficax, quia in potestate hominis est, ut habeat effectum vel non habeat: si autem sit efficax, erit auxilium prædestinationis: ergo est in potestate hominis facere, ut tale sit.

7. Hæc posterior sententia recte et consequenter defenditur ab his auctoribus, qui præscientiam conditionatam non admittunt; et inter eos illam maxime secutus est Catherinus. Qui consequenter asseruit, plures non præelectos, neque ex determinata intentione Dei, ita efficaciter vocatos, ut infallibiliter converterentur, de facto converti et salvari. Verumtamen hæc sententia multa supponit, quæ a nobis nullo modo probari possunt. Unum est, non dari præscientiam certam futurorum sub conditione. Aliud est, salvari de facto aliquos homines non præelectos ad gloriam ante præscientiam absolutam futurorum operum. Tertium est, non prædefinire Deum absolute et in particulari conversionem, et perseverantiam eorum, qui salvandi sunt, ante absolutam præscientiam ejus. Nisi enim hæc omnia supponantur, seu contraria ut vera recipiantur, repugnantiam involvit illa sententia ut rationes factæ ostendunt.

8. *Conclusio.*—Dico ergo, non esse in potestate hominis, cum non electione divina, seu cum non prædestinatione, aut (quod idem est) cum reprobatione negativa, actu ponere seu componere suam æternam salutem. Hæc resolutio facile constabit explicando magis fundamentum prioris opinionis, et alterius fundamentum satisfaciendo. Ut ergo ratio illius sententiæ comprehendatur, est præ oculis habenda illa distinctio de reprobatione positiva et negativa. Quia non reprobari positive eodem modo est in potestate hominis, quo non condemnari, vel salvari, quia jam ostendimus, in hac materia optimum argumentum sumi ab ipsa damnatione ad reprobationem positivam, quia hæc non opponitur immediate prædestinationi, sed approbationi, seu glorifica-